

Ne podlezi vojni propagandi!

Slovenija dejansko sodeluje v vojni, vendar se to nikomur ne zdi nič nenavadnega. Kje so mirovniki, ki bi demonstrirali na ulicah in glasno kričali proti vojni?

Mobilizacija v Evropi in v Sloveniji obstaja, so kritični glasovi, ki prihajajo preko različnih mrež in gibanj. Ne dvomim o tem, da se bomo državljanke in državljani še naprej kritično angažirali v teh časih tako imenovanega izrednega stanja, pri čemer »izrednost« poustvarjajo tisti, ki imajo moč, torej politična elita, zlita z ekonomsko. Nastalo je že več iniciativ, na primer No military intervention in Syria, Stop the war coalition, ki napoved vojaškega posredovanja problematizirajo s kritiko Zahoda, ki je vojno v Siriji soustvaril, z orožarskimi posli, ekonomskim izčrpavanjem in političnim oportunizmom.

● **Zakaj ti kritični glasovi niso dobro slišani oziroma so komaj prisotni v množičnih medijih?**

Ključnega pomena je, da javnost ne podleže propagandnemu sistemu, ki ga razširja politična elita, skupaj z veliko podporo množičnih medijev. Napadi ISIS na Pariz so seveda vredni vse obsodbe, problem pa je, ker Evropa vidi samo lastne žrtve, žrtev drugih ne prešteva. Dan pred napadi v Parizu je v Bejrutu umrlo več deset ljudi. O tem so zahodni mediji komaj poročali, ko pa so, so žrtve, ki niso »naše«, predstavili kot kolateralno škodo nekega iracionalnega vojaškega konflikta tam daleč stran od »nas«. Med žrtvami versko motiviranega terorizma je največ državljanov in državljanek držav, ki smo jih poimenovali države tretjega sveta, a to Evrope ne zanima. Opažam tudi, da smo soočeni s porastom propagandnega delovanja, znanega iz zgodovine, ki resničnost sveta zamenja z lažno fiktivnostjo. S

Dr. Mojca Pajnik, predavateljica na FDV in raziskovalka na Mirovnem inštitutu

tem se ustvarja svet, ki temelji na grožnjah, svet izrednih razmer, v katerem postane nerealistično dvomiti o odločitvah oblasti.

● **Trdite torej, da skuša politična elita – slovenska in evropska – ustvariti izredno stanje in spodbuditi v nas strah, da smo ogroženi, čeprav v resnici sploh nismo, in to zato, da lahko upraviči svoja dejanja pri uveljavljanju svojih interesov? V tem primeru bombardiranje Sirije?**

Zelo vztrajno so nas prepričevali, kako velika varnostna grožnja so begunci, da so potem v kontekstu zagovarjanja človekovih pravic in demokracije postavili bodečo žico. Ta prevladujoči varnostni diskurz je z napadi v Parizu napredoval v napoved vojnega stanja. Če se v imenu svobode in demokracije ogradimo z bodečo žico, lahko pričakujemo, da nas bodo v naslednjem trenutku začeli prepričevati, da je vojna v resnici mir. V zgodovini so žice in ograje že bile najprej simbolna, potem pa materialna napoved vladanja s trdo roko. Tako delujejo sistemi propagande, ključno pri tem je, da jih prepoznamo in jim ne nasedamo.

● **Ampak ali jim nismo že nasedli? Na napade v Parizu je Francija odgovorila z bombami in iz množičnih medijev je videti, kot da so vsi Francozi v tem zelo enotni.**

Na alternativnih platformah se oglašajo številni kritični glasovi, ki jih politika, ki jo omenjate, ne predstavlja. Res pa je pomembno, da ne zapademo množično v mašinerijo vojnega diskurza, ki nas te dni preplavlja in varnost Evrope razume izključno kot vojaško varnost. Prava vprašanja varnosti so namreč problemi neenakosti, revščine, segregacije, koncentracija bogaštva v rokah plenilske buržoazije, ki reproducira tak sistem. Varnost številnih ljudi ogroža imperialistična politika Zahoda na Bližnjem vzhodu.

● **Kam nas ta sistem vladne propagande in zastraševanja ljudi lahko pripelje?**

FOTO: ŠIMEN ZUPANČIČ

Zastrašenih množic ne prepričajo več dejstva in argumenti, ampak jim da občutek varnosti trdnost in avtoritarnost nekega lažnega sistema, utemeljenega na ustvarjanju panike. Množica tako ne razmišlja več, postane imuna za dejstva, argumente in kritiko. Vse to smo že videli v preteklosti v vzponu totalitarizmov, ko ljudje izgubijo položaj v družbi, ko se atomizirajo in se začno razkrajati medsebojni odnosi. Takrat totalitarna gibanja priključijo preproste rešitve, lažnivi svet trdnosti, ki človeku začne ustrezati bolj kot resničnost. Evropa naj naslavlja vprašanja neenakosti, namesto da napoveduje vlaganja v obrambni sistem, obveščevalne službe in spremembe ustave, ki bi omogočale deportacijo ter odvzem državljanstva. Napovedujejo se ukrepi na podlagi militarizma. Pri čemer seveda ni naključje, da s prstom kažemo na militarizem drugih, svojega lastnega pa nismo sposobni videti. Skrajnežev torej ne gre iskati samo v ISIS, in tega Evropa ni sposobna doumeti ter zato krivdo za ekstremizem vedno pripisuje drugemu. Krivdo izvaža drugam, ne sooči pa se z lastno militantnostjo.

● **A še leta 2003 so se milijoni upirali napadom na Irak, zakaj tudi 12 let pozneje ni upora proti lastni militantnosti?**

Res je, še leta 2003 so milijoni ljudi protestirali, ko je prišlo do napada na Irak, in pričakovati je, da bo upor tudi proti napadom na Sirijo. Če se to ne bo zgodilo, pomeni, da je bila oblastna propaganda uspešna in da smo v prevladi strahu.

● **Sta vas poslušnost Slovenije in pripravljenost pomagati pri bombnih napadih kaj presenetili?**

Ne, nista me presenetili. EU nima neokolonialnega odnosa samo do Afrike, ampak tudi znotraj same sebe. Imamo države centra, torej močnejše države, ki so seveda, ne po naključju, tudi nekdanje kolonizatorke. EU ustvarja svojo

lastno periferijo, to je jug Evrope in to so tudi države srednje in vzhodne Evrope, in tako močne države diktirajo tempo celotne EU, manjše države, kot je na primer Slovenija, pa s potezami, kot je ponujena pomoč Franciji pri bombnih napadih, reproducirajo sistem kolonizacije.

Kolonom kimamo in smo jim hvaležni, če nas potrepljajo.

● **Kaj lahko naredijo ljudje, ki so proti bombardiranju in vojaškemu posredovanju v Siriji ter želijo, da bi bila EU čim manj militantna?**

S kritičnim presojanjem in opozarjanjem na napačne odločitve politične elite moramo to klicati na odgovornost. Oblikovati velja zahteve do medijev, ki naj aktivirajo odgovornost do javnosti, do državljanek in državljanov, namesto da servilno ponavljajo ukrepe oblasti. Ta čas me spominja na čas vstopa v NATO ali osamosvajanja Slovenije, ko so se, podobno kot pri poročanju o migracijah ali napadu v Parizu, mnogi mediji zlili s politično elito in se z njo konsolidirali v »nacionalnem boju«. To se mi zdi skrb vzbujajoče in na tej točki velja pritiskati na medije, naj uporabijo alternativne vire t. i. »šibkih javnosti« civilne družbe, nevladnih organizacij, kritičnih posameznikov in posameznice. Potrebujemo tudi več znanosti in umetnosti, solidariziranje z begunci, odpiranje javnega prostora in inoviranja alternativ obstoječi antipolitiki ter njenim podaljškom. ■

Dogodki v Parizu so zasejali v ljudi strah, odpirajo pa tudi številna vprašanja.